

XXXIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om nogle Foranstaltninger i Anledning af Fæstegaardes eller Fæstejords Udtagelse til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 6te Februar 1869).

Udvalgets Fleertal skal om nærværende Lovforflag bemærke Følgende:

Loven af 19de Februar 1861 § 2 med den nærmere bestemmende Lov af 21de Marts 1864, der er den sidste almindelige af de Foranstaltninger, hvorved vor Lovgivning har stræbt at bevare Fæstegaardene i Fæstefamiliernes Besiddelse og i den nyere Tid tillige at fremme Fæstes Overgang til Selveidom, adskiller sig paa en mærkelig Maade fra de beslægtede tidligere Love derved, at den indirecte Begunstigelse til Selveidoms Opnaaelse, som den giver Fæstefamilierne, ikke alene ikke falder ligeligt paa disse, men endog kun gennem en Opoffrelse af nogle Familiers Udsigt til at faae Gaardene til Selveie tilveiebringer den forøgede Udsigt dertil for de øvrige.

Da imidlertid Statens Interesse i den ene Fæstefamilies Stilling ikke kan være mindre end i den andens, og da Kravet paa Statens Omsorg under iøvrigt lige Forhold maa være lige for begge, byder det samme Hensyn, der har ført til at fremme nogle Fæstefamiliers

Udsigt til Selveie paa andres Bekostning, at Statens særegne Omsorg paa anden Maade, men i tilnærmelsesvis lige Grad, udstrækkes til disse sidste.

Lovgivningsmagten har ogsaa, da den lod Loven af 19de Februar 1861 udgaae, erkjendt dette, idet den nemlig i Slutningen af § 2 har givet Godseieren en Opmuntring til at afhænde til Fæstefamilien fra den Gaard, som han har udtaget, et andet Sted paa Godset. Men dette Middel er ikke tilstrækkeligt; thi deels afhænger dets Anvendelse ganske af Godseierens Villie, deels findes der Fæsteforhold, hvor dets Anvendelse er umulig. Naar nemlig Fæsteren af Jorden er Eier af Gaardbygningerne og deres Grund, kan der ikke, naar Jorden udtages af Godseieren, med nogen Nytte for hans Familie anvises denne Fæstejorde tilkjøbs, som ligge paa et andet Sted end Gaardens Bygninger, og Loven af 21de Marts 1864 giver saadanne Fæstefamilier kun en Sikkerhed for, at den Værdi i Bygninger og Grunde, som de eie, ikke tilintetgøres eller forringes ved Jordenes Fra-